

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn eller benevnelse på blandingen	Iridium Ruthenium Targets
Registreringsnummer	-
Dokumentnummer	G07
Synonymer	Ingen.
Utgivelsesdato	09-November-2018
Versjonsnummer	01

1.3. Detaljer om leverandøren av produktinformasjonsarket

Leverandør

Firmanavn	Materion Advanced Materials Germany GmbH
Adresse	Borsigstrasse 10 63755 Alzenau DE

Avdeling

Telefon	49.60.23.91.82.0
e-post	Materion.Germany@materion.com
Kontaktperson	Hermann Schmiing

1.4. Nødtelefonnummer 49.60.23.91.82.0

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Identifiserte bruksområder	Industriell bruk: bruk av stoffer som sådan eller i forberedelser på industriområder Produksjon av datamaskiner og elektroniske og optiske produkter, elektrisk utstyr Generell produksjon, f.eks maskiner, utstyr, kjøretøy, andre transportmidler Vitenskapelig forskning og utvikling Annet: Produksjon av medisinske og forsvarsutstyr
Bruksområder som frarådes	Profesjonell bruk: Offentlig domene (administrasjon, utdanning, underholdning, tjenester, håndverkere) Forbrukeren bruker: Privat husholdninger (= allmennheten = forbrukere)

1.3. Detaljer om leverandøren av produktinformasjonsarket

Leverandør

Firmanavn	Materion Advanced Materials Germany GmbH
Adresse	Borsigstrasse 10 63755 Alzenau DE

Avdeling

Telefon	49.60.23.91.82.0
e-post	Materion.Germany@materion.com
Kontaktperson	Hermann Schmiing

1.4. Nødtelefonnummer 49.60.23.91.82.0

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering ifølge EU-forskrift nr. 1272/2008, med endringer

Oppsummering av farer	Produktene er klassifisert som artikler og som sådan ikke presentere en fysisk eller helsefare i den nåværende formen. Hvis produktene behandles eller håndteres på måter som genererer partikler (støv, røyk, partikler eller pulver) og / eller kjemiske forbindelser, kan det oppstå en potensiell helsefare, og risikostyringsforanstaltninger må tas for å minimere risiko.
-----------------------	--

2.2. Merkingselementer

Etikett ifølge EU-forskrift nr. 1272/2008, med endringer

Inneholder:	IRIDIUM, RUTHENIUM
Farepiktogrammer	Ingen.
Signalord	Ingen.

Fareerklæring(er)

Materialet som selges i fast form, anses generelt ikke for farlig. Men hvis prosessen innebærer sliping, smelting, kutting eller annen prosess som forårsaker utslipp av støv eller røyk, kan det oppstå farlige nivåer av luftbårne partikler.

Anbefalte forholdsregler**Forebygging**

Følg yrkeshygienisk praksis.

Svar

Vask hendene etter bruk.

Lagring

Oppbevares adskilt fra uforenelige kjemikalier.

Deponering

P502

Avfall og rester fjernes/avhendes i overensstemmelse med lokale forskrifter. Se informasjon fra produsenten/leverandøren når det gjelder gjenvinning/resirkulering.

Tilleggsinformasjon om etiketter

For ytterligere informasjon, vennligst kontakt Product Stewardship Department på +1.216.383.4019.

2.3. Andre farer

Ingen kjente.

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler**3.2. Blandinger****Generelle opplysninger**

Kjemikalienavn	%	CAS-nr. / EC-nr.	REACH-registreringsnr.	Indeksnummer	Merknader
IRIDIUM	30 - 70	7439-88-5 231-095-9	-	-	
Klassifisering:	-				
RUTHENIUM	30 - 70	7440-18-8 231-127-1	-	-	
Klassifisering:	-				

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak**Generelle opplysninger**

Sørg for at medisinsk personell er informert om hvilke materialer som er involvert, og tar forholdsregler for å beskytte seg.

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak**Innånding**

Flytt personen ut i frisk luft. Ring til lege hvis symptomene forverres eller vedvarer.

Hudkontakt

Vask med såpe og vann. Kontakt lege hvis irritasjonen utvikler seg og vedvarer.

Øyekontakt

Skyll med vann. Få medisinsk tilsyn hvis irritasjon utvikles eller vedvarer.

Svelging

Skyll munnen. Ring Giftinformasjonssentralen umiddelbart hvis det er svelget store mengder.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Ingen kjente.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Behandles symptomatisk.

AVSNITT 5: Brannslukkingstiltak**Generelle brannfarer**

Ingen uvanlig brann- eller eksplosjonsfare angitt.

5.1. Slokkingsmidler**Egnede slokkingsmidler**

Vanntåke. Skum. Tørt kjemisk pulver. Karbondioksid (CO₂).

Uegnete**brannslukkingstiltak**

Ved brannslukking må det ikke benyttes vann.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Dette produktet er ikke brennbart.

5.3. Informasjon for brannslukkingspersonell**Spesielt verneutstyr for brannslukkingspersonell**

Bruk bærbart åndedrettsvern og heldekkende verneutstyr ved brann.

Særlige**brannslukkingstiltak**

Vannspray kan brukes for å avkjøle uåpnede beholdere.

Spesielle metoder

Bruk standard brannslukkingrutiner og vurder faremomentene ved andre involverte stoffer.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

For personell som ikke er nødpersonell Hold unødvendig personell borte. For personlig beskyttelse, se punkt 8 av PIS.

For nødpersonell Hold unødvendig personell borte. Bruk personlig beskyttelse som anbefales i punkt 8 i PIS.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø Unngå utslipp i avløp, jord og vannløp.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing Stopp strømmingen av materialet, hvis det ikke medfører noen risiko. Spyl området med vann når produktet er fjernet.

6.4. Henvisning til andre avsnitt For personlig beskyttelse, se punkt 8 av PIS. For avhending, se punkt 13 av PIS.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering Følg yrkeshygienisk praksis.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter Ikke kjent.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r) Ikke aktuelt.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personbeskyttelse

8.1. Kontrollparametre

Yrkesmessige eksponeringsgrenser Det er ikke angitt eksponeringsgrenser for bestanddelen(e).

Biologiske grenseverdier Det er ikke angitt eksponeringsgrenser for bestanddelen(e).
Anbefalte overvåkningsprosedyrer Følg standard fremgangsmåte for overvåkning.

Avledet nivå for ingen virkning (DNEL-er) Ikke kjent.

Beregnet konsentrasjon uten virkning (PNEC-er) Ikke kjent.

8.2. Eksponeringskontroll

Egnede konstruksjonsmessige kontrolltiltak God, generell ventilasjon (typisk 10 luftskiftninger per time) bør brukes. Ventilasjonsgraden bør tilpasses forholdene. Hvis det er aktuelt, bør det brukes prosessavtrekkshetter, lokal avtrekksventilasjon eller andre konstruksjonsmessige tiltak for å redusere de luftbårne nivåene til lavere enn de anbefalte eksponeringsgrensene. Hvis det ikke er etablert eksponeringsgrenser, må de luftbårne nivåene holdes på et akseptabelt nivå.

Individuelle vernetiltak, som personlig verneutstyr

Generelle opplysninger Personlig verneutstyr bør velges i følge CEN-standard og i samarbeid med leverandøren av personlig verneutstyr.

Øye-/ansiktsvern Bruk vernebriller med sidevern (eller heldekkende briller).

Hudbeskyttelse

- Håndvern Bruk hansker ved behandling for å unngå metallkutt og hudsår.

- Annet Bruk egnede verneklær.

Åndedrettsvern Normalt kreves det ikke noe utstyr for personlig åndedrettsbeskyttelse. Ved utilstrekkelig ventilasjon, må det benyttes egnet åndedrettsvern.

Temperaturfarer Bruk egnete, termiske verneklær når det er nødvendig.

Hygienetiltak

Hold alltid god personlig hygiene, for eksempel vasking etter håndtering av materialet og før du spiser, drikker eller røyker. Vask arbeidsklær og personlig verneutstyr regelmessig for å fjerne forurensninger.

Miljømessig forebyggende tiltak Miljøvernlederen må informeres om alle større utslipp.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Utseende

Fysisk tilstand Fast stoff.

Form Fast.

Farge Grey metallic.

Odør	Ingen.
Odørterskel	Ikke aktuelt.
pH	Ikke aktuelt.
Smeltepunkt/frysepunkt	2446 °C (4434,8 °F) vurdert / Ikke aktuelt.
Startkokepunkt og kokeområde	Ikke aktuelt.
Flammepunkt	Ikke aktuelt.
Fordampningsrate	Ikke aktuelt.
Brennbarhet (faststoff, gass)	Ingen kjente.

Øvre/nedre brennbarhets- eller eksplosjonsgrenser

Eksponeringsgrense – nedre (%)	Ikke aktuelt.
Eksponeringsgrense – nedre (%), temperatur	Ikke aktuelt.
Eksponeringsgrense – øvre (%)	Ikke aktuelt.
Eksponeringsgrense – øvre (%), temperatur	Ikke aktuelt.

Damptrykk Ikke aktuelt.

Damptetthet Ikke aktuelt.

Relativ tetthet Ikke aktuelt.

Løselighet(er)

Løselighet (i vann) Uløselig.

Fordelingskoeffisient (n-oktanol/vann) Ikke aktuelt.

Selvantenningsstemperatur Ikke aktuelt.

Nedbrytningstemperatur Ikke aktuelt.

Viskositet Ikke aktuelt.

Eksplosjonsegenskaper Ikke eksplosivt.

Oksideringsegenskaper Ikke oksiderende.

9.2. Andre opplysninger

Tetthet 22,42 g/cm³ vurdert

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet Produktet er stabilt og ikke-reaktivt under normale bruks-, lagrings- og transportforhold.

10.2. Kjemisk stabilitet Materialet er stabilt under normale forhold.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner Ingen farlige reaksjoner kjent under tilstander for normalt bruk.

10.4. Forhold som skal unngås Kontakt med ikke-kompatible materialer.

10.5. Uforenlige materialer Sterkt oksiderende stoffer.

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter Ingen farlige nedbrytingsprodukter er kjente.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

Generelle opplysninger Ikke kjent.

Opplysninger om sannsynlige eksponeringsveier

Innånding Det forventes ikke skadevirkninger ved innånding.

Hudkontakt Det forventes ikke negative effekter ved hudkontakt.

Øyekontakt Ikke relevant pga. produktets form.

Svelging Forventes å være lav inntaksfare.

Symptomer Ingen kjente.

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt toksisitet Klassifisering er ikke mulig grunnet mangel på data.

Etsing/irritasjon på huden Ikke relevant pga. produktets form.

Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon	Ikke sannsynlig på grunn av produktets form.
Sensibilisering av luftveiene	Ikke sensibiliserende for åndedrettssystemet.
Hudsensibilisering	Dette produktet forventes ikke å forårsake hudsensibilisering.
Mutagenisitet på kimceller	Ikke klassifisert.
Karsinogenitet	Dette produktet anses ikke for å være kreftfremkallende av IARC, ACGIH, NTP eller OSHA.
Toksisitet for reproduksjonssystemet	Dette produktet forventes ikke å forårsake innvirkninger på reproduksjonen eller utviklingen.
Toksisitet for bestemte målorganer etter én enkelt eksponering	Ikke klassifisert.
Toksisitet for bestemte målorganer etter gjentatt eksponering	Ikke klassifisert.
Aspirasjonsfare	Ikke en innåndingsfare.
Opplysninger om blanding versus stoff	Ikke aktuelt.
Andre opplysninger	Ikke aktuelt.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1. Giftighet	Produktet er ikke klassifisert som skadelig for miljøet. Dette betyr imidlertid ikke at store eller hyppige utslipp ikke kan ha skadelig eller farlig innvirkning på miljøet.
12.2. Persistens og nedbrytbarhet	Ikke kjent.
12.3. Bioakkumuleringsevne	Ikke kjent.
Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann (log Kow)	Ikke kjent.
Biokonsentrasjonsfaktor (BCF)	Ikke kjent.
12.4. Mobilitet i jord	Ikke kjent.
12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering	Stoffet eller blandingen er ikke et PBT- eller vPvB-stoff eller -blanding.
12.6. Andre skadevirkninger	Ikke kjent.

AVSNITT 13: Disponering

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Restavfall	Elimineres i overensstemmelse med lokalt lovverk. Tomme beholdere eller fôringer kan inneholde produktrester. Dette stoffet og beholderen må avhendes på sikker måte (se: avhendingsanvisninger).
Forurenset emballasje	Da tomme beholdere kan inneholde produktrester, må advarselsmerkingen følges selv etter at beholderen er tømt. Tomme beholdere bør fraktes til et godkjent avfallshåndteringsanlegg for gjenvinning eller kasting.
Avfallskode, EU	Avfallskoden bør fastsettes etter drøfting mellom brukeren, produsenten og avfallsfjerningsfirmaet.
Deponeringsmetoder/informasjon	Oppsamlet materiale leveres i lukkede og merkede beholdere til godkjent mottaksstasjon.

AVSNITT 14: Transportopplysninger

ADR

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

RID

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

ADN

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

IATA

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

IMDG

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

AVSNITT 15: Opplysninger om bestemmelser

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

EU-forskrifter

Forskrift (EU) nr. 1005/2009, om stoffer som bryter ned ozonlaget, vedlegg I og II med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 850/2004, om persistent, organisk forurensning, vedlegg I med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 649/2012, vedr. eksport og import av farlige kjemikalier, vedlegg I, del 1 med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 649/2012, vedr. eksport og import av farlige kjemikalier, vedlegg I, del 2 med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 649/2012, vedr. eksport og import av farlige kjemikalier, vedlegg I, del 3 med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 649/2012, vedr. eksport og import av farlige kjemikalier, vedlegg V med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 166/2006 vedlegg II, Register over utslipp og transport av forurensende stoffer, med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 1907/2006, REACH, artikkel 59(10) Kandidatliste som for tiden er utgitt av ECHA.

Ikke oppført på liste.

Autorisasjoner

Forskrift (EU) nr. 1907/2006 REACH annekst XIV, Stoffer som krever godkjenning, med endringer

Ikke oppført på liste.

Bruk og restriksjoner

Forskrift (EU) nr. 1907/2006, REACH annekst XVII: Stoffer med restriksjoner på markedsføring og bruk, med endringer

Ikke oppført på liste.

Direktiv 2004/37/EU: Vern av arbeidstakerne mot fare ved å være utsatt for kreftfremkallende eller mutagene stoffer på arbeidsplassen, med endringer

Ikke oppført på liste.

Andre EU-forskrifter

Direktiv 2012/18/EU om store ulykkesfarer som omfatter farlige stoffer, med endringer

Ikke oppført på liste.

Andre forskrifter

Produktet er klassifisert ifølge EU-forskrift 1272/2008 (CLP-forskriften) med endringer/tillegg. Dette sikkerhetsdatabladet er utformet i samsvar med kravene i EU-forskrift nr. 1907/2006, med endringer.

Nasjonale forskrifter

Følg nasjonalt regelverk for arbeid med kjemiske stoffer.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Det er ikke utført kjemisk sikkerhetsvurdering.

AVSNITT 16: Andre opplysninger

Liste over forkortelser

Ikke kjent.

Referanser

Ikke kjent.

Opplæringsinformasjon

Ikke kjent.

Ansvarsfraskrivelse

Dette dokumentet er utarbeidet ved bruk av data fra kilder som anses å være teknisk pålitelige, og opplysningene er antatt å være korrekt. Materion gir ingen garanti, verken uttrykt eller underforstått, når det gjelder nøyaktigheten av opplysningene herunder. Materion har ingen mulighet til å forutse alle forhold hvor disse opplysninger og produkter kan benyttes, og de faktiske forhold for bruken av disse er utenfor selskapets kontroll. Det er brukerens ansvar å vurdere all tilgjengelig informasjon under spesielle forhold for bruken av dette produktet, og til å overholde alle statlige og lokale lover, vedtekter og forskrifter.

For at brukeren skal unngå eventuelle misforståelser eller feil antakelser ved sikkerhetsinformasjonen, bør det gjøres klart at opplysningene ikke er i form av et sikkerhetsdatablad (SDS), men er i stedet et frivillig informasjonsblad om produktet som nøye følger retningslinjene til et sikkerhetsdatablad – KOMMISJONSFORORDNING (EU) nr 453/2010 av 20 mai 2010 (REACH/SDS).